

Danyýel kitaby — togsan belgisi

Günlük meselesini çözmek: çekişmeleriň we gapma-garşylyklaryň taryhy seljermesi

Jeff Pippenger

2024-02-23

Eger siz öňki makaladaky soňky bölege üns bilen sereden bolsaňyz, onda 1910-njy ýylda A. G. Danielliň “gündelik” meselesi boýunça Sister White bilen geçiren söhbetdeşligine özi bilen alyp gidendigini aýdýan Early Writings kitabynda duş gelyän şol bölegiň asyl çesmesine hem sereden bolarsyňyz. “Gündelik” diýleniň Mesihniň mukaddes ýerdäki gullugyny aňladýandygyny öňe sürýän “ýalanlygy” berkarar etmäge çalyşanlar, höküm sagadynyň nidasyny berenlere beýan edilen dogry garaýşy Sister White tarapyndan gönüden-göni we aýdyň goldanmagyny pese gaçyrmaga mätäçdiler. Olaryň oýlap tapan “ýalanlygy” şundan ybaratdy: Sister White-iň anyklyk bilen duýdurýan ýeke-täk duýduryşy wagt bellemek baradaky duýduryş bolupdyr. Artur White öz terjimehalynda şony berkarar etmäge çalyşýar, we onuň kakasy, Ellen Whiteyň ogly, hem-de Daniells şol toslanyp tapylan söhbetdeşlik arkaly muny subut etmäge synanyşýardylar.

Öň bellenen geçilişi ýaly, uýa Waýt bilen Danielliň arasynda “gündelik” meselesi barada geçirilen haýsydyr bir söhbetdeşlik hakynda hiç bir ýazgy ýokdur. Çak edilýän bu söhbetdeşlik 1931-nji ýylda öňe sürüldi. Eger uýa Waýt 1910-njy ýylda geçirilen bir söhbetdeşlikde Danielliň “gündelik” baradaky ýalňyş garaýşyny goldan bolsa, onda uýa Waýtyň öz garaýşyny ilerletmäge hyjuwlydygyny aýdyp görkezýän şol adamyň näme üçin onuň bu goldawyny ýigirmi bir ýyllap dymyp saklamaly? Bu söhbetdeşlik däl, bu oýlap tapylan zatdy.

Söhbetdeşligi oýlap tapmak, onuň “gündelik” baradaky beýanynyň wagty bellemek babatdaky duýduryşyna tötänden degişli bir zat ýaly kontekstde görkezilmegini maksat edindi, we Artur Waýt 1931-nji ýylyň taryhyny nähili beýan edeninde bu ýalana öz yzlaryny goýdy. Hristian hökmünde ol taryhy diňe bolşy ýaly habar bermeli we taryhy gaýtadan ýoýmagy bu meselä goşmaly däl. Biz soňky makalany 1850-nji ýyldaky, “Early Writings” kitabyndaky şol parçanyň gözbaş alyp gaýdýan bölegi bilen tamamladyk. Bu beýannama ilkinji gezek 1850-nji ýylda “Review” neşirinde, soňra bolsa “Experience and Views” kitabynda peýda boldy. Üçünji gezek ol “Early Writings” kitabynda duş gelyär, ýöne “Early Writings” kitabyňa çenli bolan ösüşinde käbir üýtgeşmeler bolup geçdi. Şeýle-de bolsa, onuň işini abraýdan düşürmek synanyşyklarynda käbirleriniň öňe sürşi ýaly, pygamberlik Ruhunyň ýazgylarynyň köpüsiniň üýtgedilendigini biz aýtmazdyk.

Reb maňa 1843-nji ýylyň çyzygysynyň Öz eli bilen ugrukdyrylandygyny, onuň hiç bir böleginiň üýtgedilmeli däldigini görkezdi; sanlaryň hem Onuň isleýşi ýaly bolandygyny. Onuň eliniň käbir sanlardaky bir ýalňyşlygy örtüp, gizläp durandygyny, şonuň üçin Onuň eli aýrylýança hiç kimiň ony görüp bilmändigini görkezdi.

“Soň men ‘Gündelik’ bilen baglanyşyklykda gördüm: ‘gurbanlyk’ sözi adamyň paýhasy tarapyndan goşulypdyr we tekste degişli däl; Reb bolsa onuň dogry düşüňjesini höküm sagadynyň çagyryşyny berenlere berdi. 1844-den öň, birlik bar wagty, tas hemmesi ‘Gündelik’

barada dogry garaýyşda birleşipdi; emma 1844-den bäri, bulaşyklygyň içinde, başga garaýyşlar kabul edildi, şonuň netijesinde garaňkylyk we bulaşyklyk geldi.” Review and Herald, November 1, 1850.

Bu parça aslynda 1849-njy ýylda çykan The Present Truth neşirinde ýerleşipdi, ýöne 1850-nji ýylyň noýabrynda Review and Herald-da çap edildi. Asyl golýazmada Waýt uýa Rebbiň ýakynda özüne görkezmiş birnäçe zady ýazýandygyny gös-göni beýan edýär, we бүтин makalany okaýanyňyzda seredilip geçilen köp sanly mowzугy görersiňiz. Oňa görkezilen dürli-dürli takmynan ýigrimi töweregi mowzuk bardy. Esasy many şundan ybarat: asyl makalada “the daily” mowzугy bilen “wagty bellemek” mowzугy özüne görkezilen zatlaryň iki aýry-aýry ylhamy bolupdy.

Asyl golýazmada olar dürli abzatlarda görkezilipdi. Geçelge Experience and Views neşirinde gaýtadan çap edilende, redaktorlar White uýanyň “the daily” baradaky öňdebaryjy garaýyş goldaýan abzatsyny, wagt bellemekden duýdurýan ondan soňky abzats bilen birleşdirdiler. Asyl nusgany okaýan wagtyňyz, käbir mowzuklara Baş Harplar arkaly aýratyn nygtama berilýändigini belläp geçiň. Ol “the daily” baradaky öňdebaryjy garaýyş makullaýan abzatsynda Daily sözünü Baş Harp bilen ýazýar, indiki abzatsda bolsa Time sözünü Baş Harp bilen ýazýar; şeýlelikde, özüne görkezilen bu iki mowzугyň arasynda göni tapawudy alamatlandyrýar.

“Hormatly Doganlar we Uýalar,

“Rebbiň maňa ýaňy-ýakynda görnüşde açyp görkezýän zatlarynyň gysgaça beýany size bermek isleýärim. Maňa Isanyň görki, şeýle hem perişdeleriň biri-birine bolan söýgüsi görkezildi. Perişde şeýle diýdi: —Olaryň söýgüsini görüp bilmýärsiňizmi?—soňa eýeriň. Hut şeýlelikde, Hudaýyň halky hem biri-birini söýmeli. Aýyp doganyňa däl-de, gaýta özüňe ýükleneni has ýagşydyr. Men ‘nämäňiz bar bolsa satyň we sadaka beriň’ diýen habaryň käbirleri tarapyndan öz aýdyň nurunda berilmändigini; Halasgärimiziň şol sözleriniň hakyky maksadynyň aýyk beýan edilmändigini gördüm. Men satuwyň maksadynyň, zähmet çekmäge we özüni ekläp bilmäge ukyply bolanlara bermek däl-de; hakykaty ýaýmakdygyny gördüm. Zähmet çekmäge ukyply bolanlary bikärlikde saklamak we olara ýüz bermek günädir. Käbirleri ähli ýygnaqlara gatnaşmaga yhlasly boldular; Hudaýy şöhratlandyrmak üçin däl-de, ‘çörekler we balyklar’ üçin. Şeýleler öýlerinde bolup, öz elleri bilen ‘ýagşy zady’ edip zähmet çekseler, maşgalalarynyň mätäçliklerini üpjün etmäge we gymmatly häzirki hakykat işini goldamak üçin berere zatlarynyň bolmagyna has gowy bolardy.

Käbirleriniň imansyzlaryň önünde hassalaryň şypa tapmagy üçin doga etmekde ýalňyşandyklaryny gördüm. Eger aramyzda kimdir biri syrkaw bolup, Ýakup 5:14, 15-e laýyklykda, ýygnaгыň ýaşulularyny üstüne doga etmäge çagyrsa, biz Isanyň göreldeşine eýermelidiris. Ol imansyzlary otagdan çykardy, soňra hassany şypalandyrdy; şonuň üçin aramyzda bolan hassalar üçin doga edenimizde, imany bolmadyk adamlaryň imansyzlygyndan aýry bolmaga çalyşmalydyrys.

“Soňra men Isanyň şägirtlerini diňe öz ýanyna alyp, ýokarky otaga giren wagtyňa, ilki olaryň aýaklaryny ýuwup, soň bolsa döwlen çöregi olara iýmäge berenine, munuň bilen Öz döwlen tenini aňladýandygyna, hem-de dökülen ganyny aňlatmak üçin üzüm şiresini berenine tarap

ýene gönükdirildim. Men gördüm ki, hemmeler bu zatlara düşüňjeli ýagdaýda çemeleşmeli we bu meselelerde Isanyň görelmesine eýermeli; şeýle hem, bu dessurlara gatnaşanlarynda, mümkin boldugyça imansyzlardan aýratyn bolmalydyrlar.

“Soňra maňa Isanyň Mukaddes ýerden çykanyndan soň, soňky ýedi beläň dökülip goýberiljekdigi görkezildi. Perişde aýtdy: Ol hudaýsyzlaryň heläk bolmagyna ýa-da ölümüne sebäp bolýan zat Hudaýyň we Guzynyň gazabydyr. Hudaýyň sesi bilen mukaddesler baýdakly goşun kimin güýçli we gorkunç bolarlar; emma olar şol wagt ýazylan hökmi ýerine ýetirmezler. Hökmüň ýerine ýetirilmegi 1000 ýylyň ahyrynda bolar.

“Mukaddesler ölmezlige öwrülenden, bilelikde ýokary alnyp gidilenden, liralaryny, täçlerini we ş.m. alandan hem-de Mukaddes Şähre girenden soň, Isa bilen mukaddesler höküm çykarmaga oturýarlar. Kitaplar açylýar: ýaşaaýş kitaby we ölüm kitaby; ýaşaaýş kitaby mukaddesleriň ýagşy işlerini öz içine alýar, ölüm kitaby bolsa erbetleriň ýaman işlerini öz içine alýar. Bu kitaplar Kanun kitaby bolan Injil bilen deňeşdirildi, we soňa görä olar höküm edildiler. Mukaddesler Isa bilen bir agyzda erbet ölüleriň üstünden höküm çykarýarlar. Ine, serediň! diýip perişde aýtdy, mukaddesler Isa bilen bir agyzda hökümde oturýarlar we tenebe edilen işlerine görä erbetleriň her birine ölçäp berýärler, hem-de höküm ýerine ýetirilende olaryň näme almalydygy atlarynyň garşysynda ýazylýar. Men munuň Mukaddes Şäheriň ýere inmeginden öň, 1000 ýylyň dowamynda, Isa bilen mukaddesleriň Mukaddes Şäherdäki işi bolandygyny gördüm. Soňra 1000 ýylyň ahyrynda Isa, perişdeler we Onuň bilen bolan ähli mukaddesler Mukaddes Şäherden çykýarlar; we Ol olar bilen bile ýere inip barýarka, erbet ölüler direldilýär, şonda Ony ‘deşen’ hut şol adamlar direldilip, Ony ähli şöhratynda, Özi bilen bolan perişdeleri we mukaddesleri bilen uzakdan görerler we Onuň sebäpli nalap aglarlar. Olar Onuň ellerindäki we aýaklaryndaky myhlaryň yzlaryny, hem-de gapdalyna naýza süňjülen ýerini görerler. Myhlaryň we naýzanyň yzlary şol wagtda Onuň şöhraty bolar. 1000 ýylyň ahyrynda Isa Zeýtun dagynyň üstünde durar, we dag ikä bölüner, hem-de ol ägirt uly düzlüğe öwrüler, şol wagtda gaçýanlar bolsa ýaňy-ýakynda direldilen erbetlerdir. Soň Mukaddes Şäher aşak düşüp, şol düzlüğe ýerleşer.”

“Soňra Şeýtan direldilen erbet adamlary öz ruhy bilen doldurdy. Ol olary şeýle aldady: şäherdäki goşun azdyr, onuň goşuny bolsa köpdür, olar mukaddesleri ýeňip, Şäheri alyp bilerler. Şeýtan öz goşunyny jemläp durka, mukaddesler Şäheriň içinde bolup, Hudaýyň Jennetiniň gözelligine we şöhratyna syn edýärdiler. Isa olaryň başynda bolup, olara ýolbaşçylyk edýärdi. Birdenkä şol mährem Halasgär biziň aramyzdan ýok boldy; emma tizden biz Onuň mährem sesini eşitdik: ‘Eý Atamyň bereketlileri, geliň, dünýäniň binýadynyň goýlan gününden bari size taýýarlanan Patyşalygy miras alyň.’ Biz Isanyň daşyna üýşdük, we edil Ol Şäheriň derwezelerini ýapan wagty, erbetleriň üstüne nälet yglan edildi. Derwezeler ýapyldy. Soňra mukaddesler ganatlaryny ulanyp, Şäheriň diwarynyň depesine göterildiler. Isa hem olar bilen bile idi; Onuň täji nurana we şöhratly görünýärdi. Ol täç täç içinde täçdi, jemi ýedidi. Mukaddesleriň täçleri iň arassa altyndan bolup, ýyldyzlar bilen bezelipdi. Olaryň ýüzleri şöhrat bilen şöhle saçýardy, çünki olar Isanyň aýan keşbine meňzeşdiler; we olar galyp, hemmesi bilelikde Şäheriň depesine tarap hereket edenlerinde, men bu görnüşe haýran galyp, joşgun bilen doldum.”

“Şondan soň, erbetler özleriniň nämeden mahrum bolandyklaryny gördüler; we olaryň üstüne Hudaý tarapyndan ot üflendi-de, olary ýok etdi. Bu, hökmiň ýerine ýetirilmegi boldy. Şonda erbetler, mukaddesleriň Isanyň bilen bir agyzda mün ýylyň dowamynda özlerine ölçäp berenine görä, jezalaryny aldylar. Erbetleri ýok eden şol bir Hudaýyň oty, bütin ýeri arassalady. Döwük-ýyrtyk daglar güýçli yssy bilen eräp gitdi, atmosfera hem, şeýle-de ähli çöp-çalam ýok boldy. Soňra mirasymyz önümüzde şöhratly we gözəl görünüşde açyldy, we biz täzeden täzelenen bütin ýeri miras aldyk. Ählimiz güýçli ses bilen: “Şöhrat, Alleluýa!” diýip gygyrdyk.

Men hem çopanlaryň, Mukaddes Kitabyň goldaýandyry diýip pikir edip biljek islendik täze möhüm meseläni öňe sürmezlerinden ozal, özleriniň ynanmaga esasly sebäbi bolanlar bilen, ähli habarlarda bolup geçen we häzirki hakykatyň hemmesinde berk duranlar bilen maslahatlaşmalydyklaryny gördüm. Şonda çopanlar kämil birlikde bolarlar, çopanlaryň bu birliги bolsa ýygnaк tarapyndan duýlar. Şeýle bir ýoluň betbagt bölünişikleriň önüni aljakdygyny gördüm; şonda gymmatly süriniň bölünip, goýunlaryň çopansyz dargap gitmegi ýaly howp hem bolmaz.

“23-nji sentýabrda Reb maňa Öz halkynyň galyndysyny yzyna getirmek üçin Öz elini ikinji gezek uzadandygyny, hem-de bu ýygnałyş döwründe tagallalaryň iki esse güýçlendirilmelidigini görkezdi. Dargadylyş döwründe Ysraýyl urlup-ýenjildi we parçalandy; emma indi, ýygnałyş döwründe, Hudaý Öz halkyny sagaldar we ýaralaryny sarar. Dargadylyşda hakykaty ýaýratmak üçin edilen tagallalaryň täsiri örän az boldy, örän az zady ýerine ýetirdi ýa-da asla hiç zat etmedi; emma ýygnałyşda, Hudaý Öz halkyny ýygnamak üçin Öz elini uzadanda, hakykaty ýaýratmak üçin edilen tagallalar niýetlenen täsirini ýetirer. Ählisi işde birleşmeli we yhlasly bolmaly. Men indi ýygnałyş döwründe bizi dolandyrmak üçin mysallar hökmünde dargadylyşa salgylanmagyň islendik adam üçin utançdygyny gördüm; çünki eger Hudaý indi biziň üçin şol wagtkydan artykmaç zat etmese, onda Ysraýyl hiç wagт ýygnałmazdy. Hakykaty wagyz edişi ýaly, ony bir neşirde çap etmek hem şonça zerurdyr.

Reb maňa 1843-nji ýylyň çyzygysynyň Öz eli bilen ugrukdyrylandygyny we onuň hiç bir böleginiň üýtgedilmeli däldigini görkezdi; sanlaryň Onuň isleýşi ýaly bolandygyny. Şeýle hem, Onuň eliniň käbir sanlardaky bir ýalňyşlygy örtüp-gizläp durandygyny, şonuň üçin Onuň eli aýrylýança hiç kimiň ony görüp bilmändigini görkezdi.

“Soň men “Gündelik” bilen baglanyşyklylykda gördüm welin, “gurban” sözi adam paýhasy tarapyndan goşulypdyr we ol tekste degişli däldir; hem-de Reb bu barada dogry düşüňjani höküm sagadynyň jarçylygyny yglan edenlere berdi. 1844-den ozal, agzybirlik bar wagty, tas hemmeler “Gündelik” baradaky dogry düşüňjede birleşipdiler; emma 1844-den bäri, bulaşyklykda, başga garaýyşlar kabul edildi, şonuň yzyňy bilen garaňkylyk we bulaşyklyk geldi.

Reb maňa Wagт 1844-nji ýyldan bäri synag bolmandygyny we wagт indi hiç haçan-da täzeden synag bolmajakdygyny görkezdi.

“Soňra men Reb gelmezinden ön mukaddesleriň entek Köne Iýerusalime gitmelidigi we ş.m. diýen uly ýalňyşlykda bolan käbir adamlara gönükdirildim. Şeýle garaýyş üçünji perişdäniň

habarynyň astyndaky Hudaýyň häzirki işinden aňy we gyzyklanmany sowatmaga ukyplydyr; çünki eger biz Iýerusalime gitmeli bolsak, onda aňmyz tebigy ýagdaýda şol ýerde bolar, hem-de serişdelerimiz mukaddesleri Iýerusalime ýetirmek üçin beýleki ulanyşlardan saklanyp galar. Men olaryň näme üçin bu uly ýalňyşlyga ýol berlip goýberilendigini gördüm: munuň sebäbi, olaryň birnäçe ýyllardan bäri içinde bolup gelen ýalňyşlyklaryny boýun alyp taşlamandygydyr.” Review and Herald, November 1, 1850.

Parça şeýle sözler bilen başlanýar: “Rebbiň ýakynda maňa görnüşde görkezen zatlarynyň gysgaça beýanyňy size bermek isleýärim.” Birnäçe mesele görkezildi, we ol “hemişelik” hakyndaky abzas bilen ondan soňky abzasy birleşdirmedi. Muny soňra şol parçany Experience and Views eserine, ondan soň bolsa Early Writings eserine ýerleşdiren redaktorlar etdiler. Experience and Views eserinde redaktorlar ilkinji sekiz abzasy aýyrdylar hem-de oňa “hemişelik” barada özüne görkezilen zatlar bilen wagt bellemek hakyndaky abzasy birleşdirdiler. Experience and Views 1851-nji ýylda neşir edildi, soňra bolsa Early Writings 1882-nji ýylda neşir edildi.

Irki Ýazgylar, düýp manysy boýunça, Tejribe we Görüşlerde peýda bolan şol bir dört paragrafdan ybaratdy, emma bir möhüm kadadan çykma bardy. Tejribe we Görüşlerde wagt bellemegi ara alyp maslahatlaşýan bir sözlemlil paragraf, “gündelik” hakynda bolan öňki paragraf bilen birleşdirilipdi. Soňra bolsa, aslynda wagt bellemegi ara alyp maslahatlaşýan paragrafyň yzyndan gelýän paragraf goşulypdy. Irki Ýazgylarda Tejribe we Görüşleriň başga bir böleginden alnan paragraf, indi hem “gündelik”, hem-de wagt bellemegi ara alyp maslahatlaşýan paragrafyň arasyna ýerleşdirilipdi; aslynda bolsa şol paragrafyň yzyndan köne Iýerusalime zyýarat etmegiň näme üçin nädogrydygyny görkezýän bir paragraf gelýärdi.

Experience and Views eseriniň başga bir sahypasyndan aýrylan, soňra bolsa Early Writings-daky bölege ýerleşdirilen abzas 1844-nji ýyldan bäri başlanan “gündelik” baradaky bulaşyklygy diňe artdyrdy. Ol abzas Dogan aýal Waýtyň görgüsi baradaky asyl beýanatynda ýokdy.

“Reb maňa üçünji perişdäniň habarynyň ýaýramalydygyny we Rebbiň pytraňny düşen çagalaryna yglan edilmelidigini görkezdi, hem-de onuň wagta daňylmaly däldigini; çünki wagt indi hiç haçan ýene-de synag bolmaz. Men käbirleriniň wagt baradaky wagyzlardan döreýän galp joşguny kabul edýändigini gördüm; üçünji perişdäniň habary wagtyň berip biljek islendik güýjünden has kuwwatlydy. Men bu habaryň öz binýadynyň üstünde durup bilýändigini, ony berkitmek üçin wagta mätäç däldigini, onuň beýik gudratly güýç bilen ýaýrajakdygyny, öz işini ýerine ýetirjekdigini, we adalatda gysgaldyljakdygyny gördüm.” Experience and Views, 48.

“Experience and Views” atly eseriň kyrk sekizinji sahypasyndaky abzas, “Early Writings” kitabyndaky iki dürli abzasy birleşdirmek arkaly döredilen abzasyň yzyndan girizildi, we ol asyl beýanatda bolmadyk wagt kesgitlemäge aýratyn bir ünsi goýdy.

1931-nji ýylda Iýerusalimiň halkyna höküm süren gadymy adamlar, Danielliň 1910-njy ýylda Uýata Waýtdy sorag edendigi barada bir hekaýa oýlap tapdylar; Danielliň beren şaýatlygynda ol 1843-nji ýylyň çyzgysyna salgylanýar we Uýata Waýtdy sorag edýän mahaly çyzgyda aslynda ýok bolan mukaddes ýere görkezendigini aýdýar. Ol güman edilişine görä, ýanynda Early Writings

kitabyny alyp gelipdir, hem-de onuň näme diýmek isleýändigini barada ondan soranda we onuň jogaplaryna esaslanyp, diňe Early Writings-de “gündelik” baradaky pioner garaýşyny goldaýan parçanyň, hakykatda, wagt bellemeklige garşy bir duýduryşdygy diýen netijä gelip bilipdir. Oýlap tapylan şol sorag-jogapdan ýigrimi bir ýyl soň we güman edilip sorag edilen adamlaryň ölüminden on altı ýyl soň, Daniells şol şaýatlygy üçünjü neslin taryhyna ýerleşdirýär.

F. C. Gilbert ýewreý alymydy we ol “gündelik” sözüniň butparazlykdygy baradaky dogry garaýşy diňe pionerleriň we Ellen Waýtyň şeýle aýdandygy üçin goldamady. Ol bu garaýşy Danyýel pygamberiň ulanan ýewreýçe ýazgysyna düşünişine esaslanyp gorady. Ol şol döwürde adventistleriň arasynda tanalýan ýewreý alymydy. Daniells bilen Prescottyň öňe sürýän “gündelik” baradaky jedeli barha ulaldygyça, Gilbert pionerleriň garaýşyny gorap çykan görnükli alymlaryň biri boldy. Ol 1910-njy ýylyň 8-nji iýunynda Ellen Waýt bilen söhbetdeşlik geçirdi, we soňra özüniň uýa Waýt bilen nämeleri ara alyp maslahatlaşandygyny ýazga geçirdi. Daniellsiň şaýatlygy F. C. Gilbertiňkisine bütinleý tersdir.

“Manuscript Releases” atly neşiriň ýigriminji jildiniň on ýedinji sahypasyndan ýigrimi ikinji sahypasyna çenli aralykda, Uayt uýa Daniells bilen Prescottyň “gündelik” baradaky ornuna ýüzlenýär. Ellen Uayt bilen geçiren söhbetdeşligi baradaky F. C. Gilbertiň hasabatynda duş gelyän jümleler, “Manuscript Releases” neşirindäki bölekde Uayt uýanyň öz beýany bilen tas birmeňzeşdir. Şeýlelikde, “Manuscript Releases” çap edilip ýaýradylýp başlanmazýandan köp ýyllar öň, Daniellsiň güman edilmegine görä Uayt uýa bilen geçiren söhbetdeşliginiň mazmuny baradaky talabyny ret etjek ýa-da goldajak anyk ylhamly şaýatlyk ýokdy. Ondan hem möhümi, onuň “gündelik” baradaky kemçilikli garaýşyny goldaýan hiç hili ylhamly tassyklama ýokdy. Ondan-da has möhümi, indi “Manuscript Releases” elýeterli bolan hem bolsa, onuň “gündelik” baradaky kemçilikli garaýşyna henizem ylhamly goldaw ýokdur!

Şeýle-de bu gün Laodikeýa Adventizmine Uýam Waýtyň “gündelik” barada hiç hili garaýyş bildirmeýändigini, diňe munuň “synag sowaly” dældigi we bu “mesele barada dymmaladygymyz” öwredilýär. Bu gün bir zat tersine öwürüldi, tersine öwürülen zat bolsa, “gündeligiň” hakyky garaýşynyň indi Hudaýyň halkynyň arasynda azlygyň pikiri bolup galmagydyr. 1910-njy ýylda azlygyň garaýşy Daniells bilen Prescott tarapyndan öňe itilýän Konradiniň garaýşy bolupdy, aglaba garaýyş bolsa başlangyç pionerleriň garaýşy bolupdy.

Aşakdakylar F. C. Gilbertiň Sister White bilen geçiren söhbetdeşligi baradaky beýanydyr; ol Manuscript Releases bilen deňeşdirilmelidir; bu beýan, dolulygyna, şu Daniel Kitaby tapgyrynyň segsen birinji makalasynda ýerleşdirildi.

“Daniells bilen Prescott... işdäki ýaşuly doganlara haýsydyr bir zat aýtmaga hiç hili mümkinçilik bermeýärdiler.... Daniells meni görmek üçin şu ýere geldi, emma men ony görmedim.... Men onuň bilen hiç bir zat barada hiç zat gepleşmek islemedim. Olar ulaltmaga çalyşýan ‘daily’ barada aýdylanda, onda düýbünden hiç zat ýokdur.... Men Waşingtonda bolanymda, olaryň pikirlerini edil bir zat gaplap alan ýalydy, men olara täsir edip bilýän ýaly bolmadym. Biz ‘daily’ meselesi bilen asla meşgullanmaly däliris... Men olaryň meniň habarymyň garşysyna işlejekdiklerini bilýärdim, şonda adamlar hem meniň habarymda hiç zat ýok diýip pikir ederdi. Men oňa ýazyp, onuň özüni General Konferensiýanyň prezidenti

bolmaga laýyk dældigini görkezýändigini aýtdym.... prezidentligi saklap biljek adam dälidir.”

Eger “gündelik” baradaky bu habar synag habary bolan bolsa, Reb maňa ony görkezerdi. Bu adamlar bu işde başlangyçdan ahyryny görmeýärler....Men bu iş bilen meşgullanýanlaryň hiç birini görmegi bütinleý ret edýärin.

Hudaý tarapyndan maňa berlen nur şudur: Dogan Daniells Prezidentlikde ýeterlik uzak wagtlap durdy.... we maňa bu zatlaryň haýsydyr biri barada onuň bilen indi hiç hili gürrüň etmezlik tabşyryldy. Men bu mesele boýunça Daniells bilen duşuşmazdym we onuň bilen ýekeje söz hem gepleşmezdim. Olar maňa oňa aýratyn kabul edişlik bermek üçin ýalbardylar, emma men razy bolmadym.... Maňa halkymyza olaryň öwredýän bu zadyna hiç hili dahylly bolmazlyk barada duýdurýş bermek tabşyryldy.... Reb tarapyndan oňa gulak asmaga maňa gadagan edildi. Men bu barada özümi onda zerreçe-de ynamym ýokdugyny aýdyp beýan etdim.... Olar tarapyndan edilýän bu tutuş iş şýtanyň bir mekir meýilnamasydyr”. F. C. Gilbert tarapyndan 1910-njy ýylyň 8-nji iýunynda Ellen White-dan alnan söhbetdeşlik hakyndaky hasabat.

Biz bu mowzuga indiki makalada dowam etdireris.

“Daşky ýüzüň aňyrsyny görýän, ähli adamlaryň ýüreklerini okaýan Şahsyýet, uly ýagtylyk alanlar hakynda şeýle diýýär: ‘Olar özläriniň ahlak we ruhy ýagdaýy sebäpli ne hasrat çekýärler, ne-de haýran galýarlar.’ ‘Hawa, olar öz ýollaryny saýlap aldylar, olaryň jany bolsa özläriniň ýigrenji işlerinden lezzet alýar. Men hem olaryň azgynlyklaryny saýlap alaryn we olaryň gorkýan zatlaryny başlaryna getirerin; çünki Men çagyramda, hiç kim jogap bermedi; Men sözlänimde, olar gulak asmandylar; eýsem olar Meniň gözlerimiň önünde ýamanlyk etdiler we Meniň göwnüme ýaramaýan zady saýlap aldylar.’ ‘Hudaý olara güýçli azaşma iberer, şonuň üçin olar ýalana ynanarlar,’ çünki halas bolmamlary üçin hakykaty söýmegi kabul etmediler, ‘eýsem adalatsyzlykda lezzet aldylar.’ Işaya 66:3, 4; 2 Selanikliler 2:11, 10, 12.”

Asman Mugallymy şeýle sorag berdi: «Akly aldap, ony sap ýoldan sowup biljek nähili has güýçli aldaw bolup biler: siz dogry düýbün üstünde gurýarsyňyz we Hudaý siziň edýän işleriňizi kabul edýär diýip görünmek, emma hakykatda siz köp zady dünýä syýasatyna görä amala aşyryp, Ýehowa garşy günä edýärsiňiz? Eý, bu nähili uly aldawdyr, nähili özüne çekiji mekirlidir—bir wagtlar hakykaty tanap bilen adamlaryň akyllaryny eýeleýär; olar takwalygyň ruhuny we güýjüni däl-de, diňe görnüşini onuň özi bilen bulaşdyrýarlar; olar özlärini baý, mal-mülkde artan we hiç zada mätäç däl hasap edýärler, emma hakykatda olar ähli zada mätäçdirler».

Hudaý Öz eşiklerini tegmilsiz saklaýan wepaly gullukçylaryna bolan garaýşynda üýtgedmedi. Emma köpler: «Parahatçylyk we amanylyk» diýip gygyrýarlar, şol wagt bolsa olaryň üstüne duýdansyz heläkçilik gelýär. Çuňňur toba bolmasa, adamlar ýüreklerini boýun alma arkaly kiçeltmeseler we hakykaty Isa-da nähili bolsa, şonuň ýaly kabul etmeseler, olar hiç wagt jennete girmezler. Biziň hatarlarymyzda päkleniş amala aşanda, biz indi baýdygymyzy, mal-mülkde artdygymyzy, hiç zada mätäç dældigimizi öwünip, rahat arkaýyn ýatmarys.

“Kim hakykat bilen şeýle diýip biler: ‘Biziň altynymyz otda synalypdyr; egin-eşiklerimiz dünýä tarapyndan tegmilsizdir?’” Men biziň Mugallymymyzyň diýilýän dogrulyk

egin-eşiklerine yşarat edýändigini gördüm. Olary çykaryp taşlap, aşagyndaky hapalygy äşgär etdi. Soňra Ol maňa şeýle diýdi: “Olaryň özleriniň hapalygyny we häsiýetleriniň çüýremegini nähili ikiýüzlülük bilen ört-basyr edendigini sen görmeýärmiň? ‘Sadyk şäher nähili jelep boldy!’ Atamyň öýi söwda öýüne, ilahi huzuryň we şöhratyň terk eden ýerine öwrüldi! Şu sebäpli ejizlik bar, güýç bolsa ýetmezçilik edýär.”

“Eger häzirki wagtda yza gaýdyşy bilen hamyrmaýa ýaly täsirlenýän ýygna toba edip, özgerip dönmese, ol öz edýän işleriniň miwesinden iýer, tä özünden ýigrenýänçä. Ol ýamana garşy durup, ýagşyny saýlanda, ähli pesgöwünlilik bilen Hudaýy agtaryp, Mesihdäki belent çagyryşyna ýetende, ebedi hakykatyň binýadynyň üstünde durup, iman arkaly özi üçin taýýarlanan gazananlaryna ýapyşanda, ol şypa tapar. Şonda ol Hudaý tarapyndan berlen sadalygy we päkligi bilen, ýer ýüzüniň baglanyşyklaryndan aýry halda, hakykatyň ony hakykatdan-da azat edendigini görkezmek bilen peýda bolar. Şonda onuň agzalary hakykatdan-da Hudaýyň saýlanlary, Onuň wekilleri bolar.” Testimonies, 8-nji tom, 249, 250.